

Boverkets föreskrifter om ändring i Boverkets föreskrifter och allmänna råd (2011:16) om funktionskontroll av ventilationssystem och certifiering av sakkunniga funktionskontrollanter;

Utkom från trycket
den 25 juni 2025
Omtryck

beslutade den 13 juni 2025.

Boverket föreskriver med stöd av 10 kap. 23 § plan- och byggförordningen (2011:338) i fråga om Boverkets föreskrifter och allmänna råd (2011:16) om funktionskontroll av ventilationssystem och certifiering av sakkunniga funktionskontrollanter

dels att nuvarande 11 § ska betecknas 12 §, 12 § ska betecknas 13 §, 13 § ska betecknas 14 §, 14 § ska betecknas 15 §, 15 § ska betecknas 16 §, 16 § ska betecknas 17 §, 17 § ska betecknas 18 §, och 18 § ska betecknas 19 §,

dels att 1, 3–10, 20 och 21 §§ och rubrikerna närmast före 3, 5, 7 och 9 §§ ska ha följande lydelse,

dels att nya 11–17 §§ och rubriken närmast före nya 11 och 12 §§ ska ha följande lydelse,

dels att rubrikerna närmast före nuvarande 16 § ska sättas närmast före 11 §, 11 § ska sättas närmast före 12 §, 17 § ska sättas närmast före 19 § och 19 § ska sättas närmast före 17 §,

dels att det ska införas en ny rubrik närmast före 16 § av följande lydelse.

Författningen kommer därför att ha följande lydelse från och med den dag då denna författning träder i kraft.

Inledning

1 §¹ Denna författning innehåller föreskrifter och allmänna råd dels om undantag från funktionskontroll, dels om intervaller för återkommande besiktning m.m., dels om certifiering av sakkunniga funktionskontrollanter och sådana sakkunniga som avses i 10 kap. 8 § 2 plan- och bygglagen (2010:900), som ska utföra de kontroller som behövs för att verifiera att samhällets krav om skydd med hänsyn till hygien, hälsa och miljön med avseende på luft uppfylls.

I denna författning används begreppet funktionskontrollant för både sakkunnig funktionskontrollant enligt 8 kap. 25 § plan- och bygglagen och sådan sakkunnig som avses i 10 kap. 8 § 2 plan- och bygglagen.

De allmänna råden innehåller generella rekommendationer om tillämpningen av föreskrifterna i denna författning. De allmänna råden föregås av texten Allmänt råd och är tryckta med mindre och indragen text. (BFS 2025:6).

Undantag från funktionskontroll

2 § Kravet på funktionskontroll gäller inte en- och tvåbostadshus med självdragsventilation eller mekanisk frånluftsventilation utan värmeåtervinning.

¹ Senaste lydelse BFS 2017:10.

Kravet gäller inte heller ekonomibyggnader för jordbruk, skogsbruk eller därmed jämförlig näring, industribyggnader samt byggnader som är avsedda för totalförsvaret och som är av hemlig natur. (BFS 2017:10).

Allmänt råd

Storkök, centralkök och motsvarande i separata byggnader bör också betraktas som industribyggnader.

Om det finns kontors- och personalutrymmen i en industribyggnad bör ventilationssystem som betjänar sådana utrymmen funktionskontrolleras. (BFS 2012:6).

Intervaller för återkommande besiktning

3 § Återkommande besiktning ska utföras med de intervall som anges i tabell 1.

Tabell 1 Besiktningsintervall för byggnader

Byggnader	Besiktningsintervall
Förskolor, skolor, vårdlokaler och liknande oavsett typ av ventilationssystem samt flerbostadshus, kontorsbyggnader och liknande med FT- och FTX-ventilation.	3 år
Flerbostadshus, kontorsbyggnader och liknande med F-, FX- och S-ventilation.	6 år

(BFS 2025:6).

Besiktning ska utföras senast inom föreskrivet intervall. Om besiktningen utförs tidigare än inom föreskrivet intervall ska dock nästa besiktning ske senast inom föreskrivet intervall räknat från den senaste faktiskt utförda besiktningen. Om besiktningen inte har utförts inom föreskrivet intervall ska tiden för nästa besiktning räknas från när den senaste besiktningen skulle ha utförts. (BFS 2025:6).

Allmänt råd

Exempel på byggnader som oavsett typ av ventilationssystem alltid bör ingå i första kategorin i tabellen är gymnasier, fritidshem och servicehus för äldre. Högskolor och universitet, samlingslokaler, butikslokaler, teatrar, biografier, idrottshallar, terminaler, museer, utställningshallar, hotell och garage bör däremot hänföras till första eller andra kategorin i tabellen beroende på typ av ventilationssystem. (BFS 2025:6).

Med FT-ventilation avses fläktventilation där både frånlufts- och tilluftsflödena är fläktstyrda. Med F-ventilation avses fläktventilation där endast frånluftsflödet är fläktstyrt. Med S-ventilation avses självdragsventilation.

Med FTX- och FX-ventilation avses FT- respektive F-ventilation med värmeåtervinning. (BFS 2025:6).

4 § Om det finns särskilda skäl, får den eller de kommunala nämnder som fullgör kommunens uppgifter enligt plan- och bygglagen (2010:900), besluta om senareläggning av de besiktningstidpunkter som följer av 3 §. (BFS 2025:6).

Allmänt råd

Särskilda skäl för senareläggning kan vara att en byggnad berörs av en omedelbar ändringsåtgärd eller att en byggnad inte är i bruk.

Behörighetsklasser vid certifiering

5 § För att bli certifierad som funktionskontrollant enligt 8 kap. 25 § och 10 kap. 8 § 2 plan- och bygglagen (2010:900), ska kraven i 7–15 §§ uppfyllas. (BFS 2025:6).

6 §² Behörighet får lämnas för

- behörighet **N** (normal) för alla byggnader med S-, F- och FX-ventilation samt en- och tvåbostadshus med FT- och FTX-ventilation, och
- behörighet **K** (kvalificerad) för alla byggnader oavsett typ av ventilationssystem. (BFS 2025:6).

Krav på teoretisk kunskap

7 §³ För att få behörighet **N** eller **K** ska den sökande ha allmän teknisk kunskap genom avlagd examen eller genomförd utbildning med inriktning mot installationsteknik i kombination med byggnaders styr- och reglerteknik, energisystem eller byggnadsteknik från

1. teknisk högskola motsvarande minst 120 högskolepoäng,
2. yrkeshögskoleutbildning eller tidigare yrkesteknisk utbildning,
3. tre- eller fyraårig teknisk gymnasieutbildning, eller
4. annan likvärdig utbildning.

Utbildningskravet kan även tillgodoses genom motsvarande utbildningar i annat land inom Europeiska unionen eller Europeiska ekonomiska samarbetsområdet. (BFS 2025:6).

Allmänt råd

Annan likvärdig utbildning enligt punkt 4 bör omfatta en studietid om minst 70 veckor. (BFS 2025:6).

8 §⁴ Allmän teknisk kunskap enligt 7 § krävs inte för den sökande för behörighet **N** med minst sju års yrkeserfarenhet inom de områden som framgår av 9 §. Detsamma gäller för den sökande för behörighet **K** med minst nio års yrkeserfarenhet inom de områden som framgår av 10 §. (BFS 2025:6).

Krav på praktisk erfarenhet

9 §⁵ För att få behörighet **N** ska den sökande efter erhållen allmän teknisk kunskap enligt 7 § under minst två år ha varit yrkesverksam inom injustering och flödesmätning samt kontroll av sådana byggnaders ventilationssystem som framgår av 6 § för behörighet **N**. (BFS 2025:6).

10 §⁶ För att få behörighet **K** ska den sökande efter erhållen allmän teknisk kunskap enligt 7 § ha varit yrkesverksam inom injustering och flödesmätning samt arbetsledning, projektering, besiktning eller entreprenadkontroll av ventilationssystem typ FT/FTX under minst

² Senaste lydelse BFS 2017:10.

³ Senaste lydelse BFS 2017:10.

⁴ Senaste lydelse BFS 2017:10.

⁵ Senaste lydelse BFS 2017:10.

⁶ Senaste lydelse BFS 2017:10.

- tre år med utbildning enligt 7 § första stycket 1,
- fyra år med utbildning enligt 7 § första stycket 2, eller
- fem år med utbildning enligt 7 § första stycket 3 eller 4. (BFS 2025: xx).

Lämplighet för uppgiften

11 § Den sökande ska vara lämplig för uppgiften. Lämpligheten ska styrkas med aktuellt intyg. (BFS 2025:6).

Allmänt råd

Intygsgivaren bör ha, eller ha haft, en nära arbetsrelation till den sökande som arbetsgivare, uppdragsgivare eller liknande. (BFS 2025:6).

Krav på kunskap om författningar m.m.

12 § Utöver de kompetenskrav som anges i 7–10 §§ ska den sökande ha kunskaper avseende ventilation och inomhusmiljö samt energi inom tillämpliga delar av

1. plan- och bygglagen (2010:900), plan- och byggförordningen (2011:338) samt de relevanta föreskrifter och allmänna råd avseende byggande som har meddelats med stöd av dessa författningar, och
2. äldre lagar, förordningar, föreskrifter och allmänna råd avseende byggande. (BFS 2025:6)

13 §⁷ Utöver de kompetenskrav som anges i 7–10 §§ ska den sökande ha kännedom avseende ventilation och inomhusmiljö samt energi inom tillämpliga delar av

1. arbetsmiljölagen (1977:1160),
2. Arbetsmiljöverkets föreskrifter och allmänna råd (AFS 2023:12) om utformning av arbetsplatser,
3. 3 kap. Arbetsmiljöverkets föreskrifter och allmänna råd (AFS 2023:13) om risker vid vissa typer av arbeten,
4. Folkhälsomyndighetens allmänna råd (FoHMFS 2014:18) om ventilation,
5. miljöbalken,
6. lagen (2006:985) om energideklaration för byggnader,
7. förordningen (2006:1592) om energideklaration för byggnader, och
8. Boverkets föreskrifter och allmänna råd (2007:4) om energideklaration för byggnader. (BFS 2025:6)

14 § Den sökande för behörighet N ska också ha kunskap om

- byggnaders grundläggande inneklimatfaktorer som påverkar människors hälsa och mätmetoder för inneklimatfaktorerna,
- värmeåtervinningssystem med koppling till värme och tappvatten samt dess uppbyggnad, komponenter och reglering, och
- möjliga energieffektiviseringsåtgärder i ventilationssystem med hänsyn till inomhusmiljö. (BFS 2025:6)

⁷ Senaste lydelse av förutvarande 12 § BFS 2023:4.

15 § Utöver kraven i 14 § ska den sökande för behörighet **K** ha kunskap om

- radonmätningar och möjliga åtgärdsförslag för att minska radon i byggnader, och
- vatten- och luftburna komfortkylsystem och dess funktion, uppbyggnad, komponenter och reglering. (BFS 2025:6).

Teoretiskt prov

16 § Den sökandes kunskap och kännedom enligt 12–15 §§ ska kontrolleras genom skriftligt kunskapsprov med godkänt resultat. (BFS 2025:6)

Rapporteringskyldighet

17 § Funktionskontrollanten ska årligen lämna in en rapport till certifieringsorganet med uppgifter dels om genomförda uppdrag som funktionskontrollant eller samordnare av funktionskontroller, dels om fortbildning enligt 12–15 §§ denna författning. (BFS 2025:6).

18 § har upphävts genom (BFS 2023:4).

Certifieringens giltighet

19 § Certifiering av funktionskontrollant får lämnas för en period av högst fem år. (BFS 2025:6).

Omcertifiering

20 §⁸ För att få ett nytt beslut om certifiering ska funktionskontrollanten gå igenom en förenklad kompetensprövning eller en förnyad grundlig kompetensprövning. Endast om det finns särskilda skäl krävs det en förnyad grundlig kompetensprövning. Lämplighet enligt 11 § ska alltid prövas. (BFS 2025:6).

Allmänt råd

Vid en förenklad kompetensprövning kan det, förutom att pröva lämplighet, räcka att genom skriftligt kunskapsprov kontrollera att funktionskontrollanten skaffat ny kunskap under den senaste femårsperioden inom de områden som omfattas av 12–15 §§.

Särskilda skäl, som gör att det krävs en förnyad grundlig kompetensprövning, kan vara att den sakkunnige inte har arbetat som funktionskontrollant eller varit samordnare för funktionskontroller i väsentlig omfattning under den senaste femårsperioden.

Arbete i väsentlig omfattning bör omfatta minst 500 timmars arbete.

Nytt kunskapsprov kan även krävas exempelvis om det skett väsentliga ändringar avseende ventilation, inomhusmiljö samt energi enligt 12–13 §§ eller i kraven för att få certifiering enligt denna författning. (BFS 2025:6).

⁸ Senaste lydelse BFS 2017:10.

Återkallande av certifiering

21 § Har funktionskontrollanten visat sig uppenbart olämplig för uppgiften eller fått certifikat på felaktiga grunder, får det organ som utfärdat certifieringen återkalla den. (BFS 2025:6).

Allmänt råd

Olämplighet kan bestå i att den certifierade har utfärdat felaktiga eller falska protokoll eller har varit oskicklig i arbetet.

1. Denna författning⁹ träder i kraft den 2 maj 2011, då Boverkets föreskrifter och allmänna råd (BFS 1991:36) om funktionskontroll av ventilationssystem ska upphöra att gälla.

2. Den som innehar certifikat som riksbehörig funktionskontrollant enligt äldre bestämmelser med behörighet **N** eller **K** har rätt att, utifrån sin behörighet, arbeta som sakkunnig funktionskontrollant enligt 8 kap. 25 § plan- och bygglagen (2010:900), och som sådan sakkunnig som avses i 10 kap. 8 § 2 lagen under certifikatets giltighetstid. Innan riksbehörig funktionskontrollant tar uppdrag som sakkunnig funktionskontrollant eller som sådan sakkunnig som avses i 10 kap. 8 § 2 plan- och bygglagen, ska den ha skaffat sig kunskap om plan- och bygglagen och plan- och byggförordningen (2011:338) med tillhörande regler.

Denna författning¹⁰ träder i kraft den 1 mars 2012.

Denna författning¹¹ träder i kraft den 1 februari 2018.

Denna författning¹² träder i kraft den 1 juli 2023.

Denna författning träder i kraft den 1 juli 2025.

På Boverkets vägnar

ANDERS SJELVGREN

Theodora Schwalbe

⁹ BFS 2011:16.

¹⁰ BFS 2012:6.

¹¹ BFS 2017:10.

¹² BFS 2023:4.